

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
12.9.2006

15

Diabetologie - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2005

Diabetology - Activity in Branch in the Moravskoslezský Region in 2005

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Moravskoslezském kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Moravskoslezský region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Informace o činnosti diabetologického oboru vychází ze zpracovaných údajů výkazu A (MZ) 1-01 pro obor diabetologie (včetně ordinací praktických lékařů pro dospělé, kteří se touto činností zabývají). Výkaz byl součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2005. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2005].

Edice IZK oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Zpravodajskou povinnost splnilo 51 diabetologických ordinací a z 577 ordinací praktických lékařů pro dospělé se dle odevzdaných výkazů podílelo na aktivní léčbě diabetiků celkem 207, tj. 36 % ordinací. Ordinance praktického lékaře pro dospělé jsou v tabulce „Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení a dle území“ zahrnuty do počtu pracovišť ostatních ambulantních zdravotnických zařízení. Tito lékaři pro léčbu svých registrovaných pacientů trpících diabetem nevyčleňují úvazek a nevedou evidenci poskytnutých ošetření. Počet ošetření a úvazky lékařů zde nelze vázat na počet pracovišť.

Činnost odborných diabetologických ordinací zajišťovalo celkem 39,12 lékařů a 45,56 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (v přepočteném počtu), včetně smluvních pracovníků. U lékařů došlo proti roku 2004 k navýšení úvazků o 3 %.

Na 1 lékaře (v PP) v oboru diabetologie připadalo v kraji v průměru 2 394 léčených pacientů (ČR 2 356). V průběhu roku 2005 poskytly ordinace 301 460 ošetření, což představovalo 3,2 ošetření (ČR 2,9) na jednoho léčeného diabetika.

Diabetes mellitus, jehož výskyt se v posledních letech průběžně zvyšuje, je do značné míry geneticky založené onemocnění. Vliv faktorů prostředí je však u tohoto onemocnění velmi výrazný a na genetické předpoklady navazuje. Mezi faktory zvyšující riziko onemocnění patří nejen stres a nezdravé životní prostředí, ale především nevhodné dietní návyky a s tím související obezita. Trvale je počet žen - diabetiček přibližně o 10 % vyšší, v kraji činil v roce 2005 poměr 54,8 % žen a 45,2 % mužů (ČR 53,9 % žen a 46,1 % mužů).

Na diabetologických pracovištích kraje bylo v roce 2005 evidováno 93 669 léčených diabetiků, což představovalo 12,7 % celkového počtu léčených diabetiků v ČR. Ve srovnání s rokem 2004 došlo k nárůstu jejich počtu o 2,1 %. Většina z nich, a to 90,7 %, byla léčena ve specializovaných diabetologických ordinacích, pouze 9,3 % u svých praktických lékařů pro dospělé. Ve věku 15-19 let bylo na diabetologických pracovištích léčeno pouze 10 osob. Děti do 14 let a dorost (15-19 let), u nichž se projevil diabetes mellitus, jsou léčeni převážně na dětských odděleních nemocnic a dispenzarizováni u svých praktických lékařů pro děti a dorost.

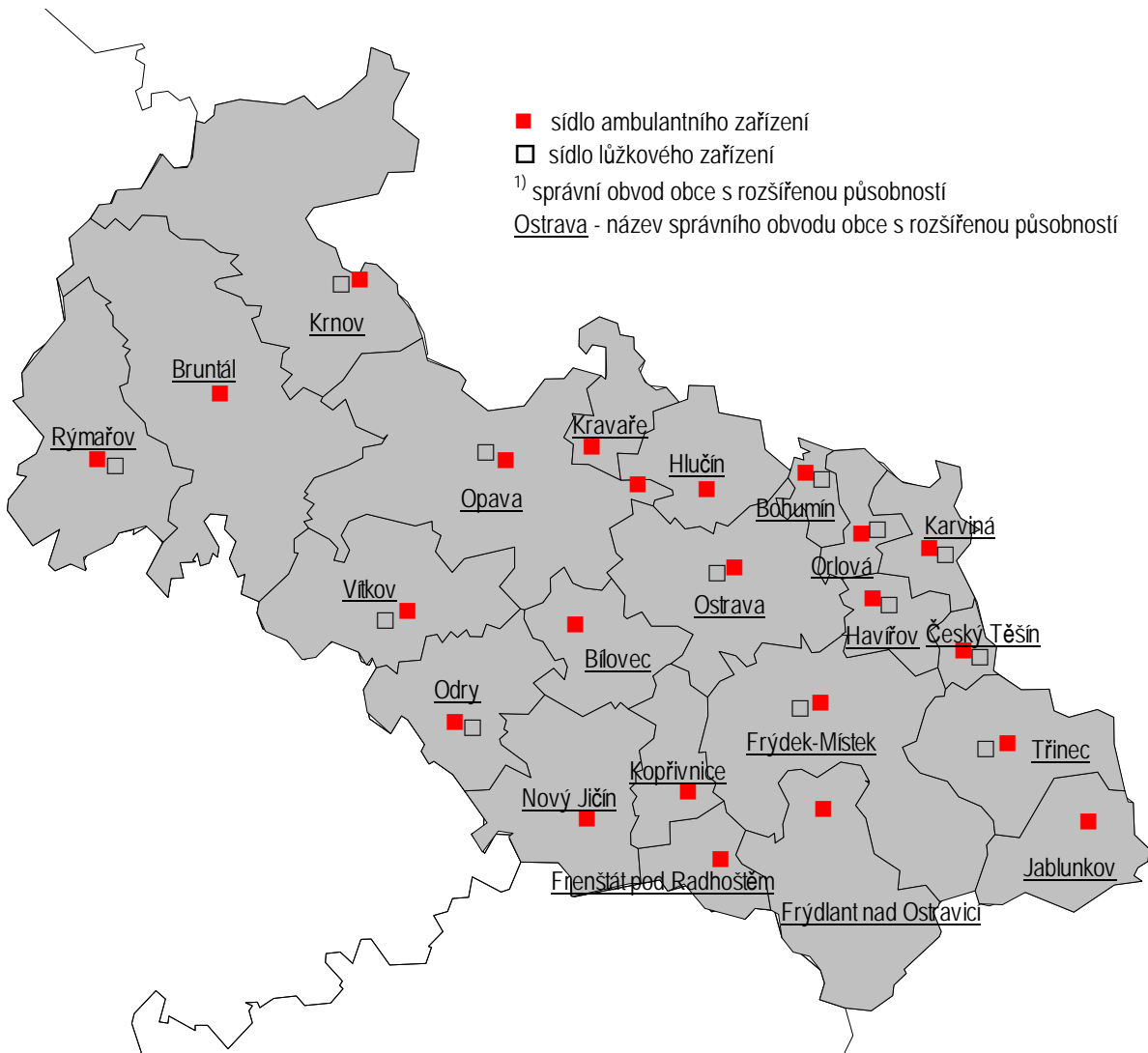
V roce 2005 činil počet léčených diabetiků 7,5 % z celkového počtu obyvatel kraje (ČR 7,2 %). Nejvyšší výskyt diabetu na 10 000 obyvatel byl zaznamenán v okrese Ostrava 881, dále Karviná 862 a v okrese Bruntál 852 případů, průměr za kraj činil 749 případů (ČR 721).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 31,0 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 232 případů. Počet léčených PAD (perorálními antidiabetiky) byl nejvyšší, činil 45,2 % z úhrnu a na 10 000 obyvatel připadalo 338 takto léčených pacientů. Počet diabetiků léčených výhradně inzulinem představoval 16,2 % z úhrnu léčených, což činilo 122 případů na 10 000 obyvatel. Pouze 7,6 % pacientů bylo léčeno kombinovanou léčbou inzulinem a PAD. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 33,1 % osob bylo léčeno jen dietou, 44,2 % PAD, 15,7 % osob jen inzulinem a 7,0 % kombinovanou léčbou (inzulinem a PAD).

Diabetes mellitus je chronické a dosud nevyléčitelné onemocnění projevující se především zvýšením hladiny cukru v krvi, tzv. hyperglykemií. Je provázeno mnoha komplikacemi, mezi nimiž k nejzávažnějším patří postižení zraku nebo úplná slepota, selhání funkce ledvin či poškození nervů a krevního zásobení dolních končetin (tzv. diabetická noha), které může končit jejich amputací. Diabetickými komplikacemi bylo postiženo 27 319 osob, tj. 29,2 % z počtu léčených diabetiků (ČR 26,0 %). Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací byl v roce 2005 nejvyšší u diabetické retinopatie (poškození oční sítnice), celkem 12 634 osob, což činilo 13,5 % (ČR 11,5 %) z úhrnu léčených, z toho 2,8 % bylo postiženo slepotou (ČR 2,9 %), absolutně 360 osob v kraji. Počet postižených diabetickou nefropatií (poškození ledvin) tvořil 8,7 % z úhrnu léčených (ČR 9,0 %), absolutně 8 181 osob, z toho 27,1 % s renální insuficiencí. Podíl léčených osob s diabetickou nohou, celkem 6 504 pacientů, činil 6,9 % z úhrnu (ČR 5,5 %). K amputaci bylo nutno přistoupit u 10,9 % (ČR 19,5 %) pacientů s touto komplikací, absolutně u 711 osob.

ÚZIS ČR, Moravskoslezský krajský odbor
adresa: 17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba
tel.: 596 913 523
e-mail: kozlikova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Sít' specializovaných diabetologických ordinací v Moravskoslezském kraji v roce 2005

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a praco- višť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zdravotnických zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	17	14,64	18,64	108 164	7 388
Samostatná ordinace lékaře specialisty	30	21,45	23,52	176 029	8 206
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	211	3,03	3,40	17 267	5 699
Celkem	258	39,12	45,56	301 460	7 706
dle území (okres, kraj)					
Bruntál	25	2,80	3,05	25 186	8 995
Frýdek-Místek	51	5,80	5,85	35 682	6 152
Karviná	48	10,13	11,25	71 440	7 052
Nový Jičín	32	4,00	4,40	28 750	7 188
Opava	30	4,30	5,50	30 667	7 132
Ostrava	72	12,09	15,51	109 735	9 077
Moravskoslezský kraj	258	39,12	45,56	301 460	7 706
Česká republika	2 863	313,84	365,55	2 150 656	6 853

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Bruntál	8 426	851,47	2,63	96,50	0,87
Frýdek-Místek	13 565	596,88	4,87	94,06	1,08
Karviná	23 688	861,56	10,82	87,63	1,55
Nový Jičín	9 479	595,16	16,14	76,52	7,34
Opava	11 181	620,27	8,13	91,09	0,78
Ostrava	27 330	881,39	8,28	90,38	1,34
Moravskoslezský kraj	93 669	748,89	8,70	89,45	1,85
Česká republika	739 305	721,20	6,83	91,81	1,36

Počet léčených diabetiků k 31.12.2005

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Bruntál	8 426	42,18	57,82	6,72	403	48,39	51,61
Frydek-Místek	13 565	46,71	53,29	15,96	1 292	60,22	39,78
Karviná	23 688	43,86	56,14	8,21	1 786	42,95	57,05
Nový Jičín	9 479	44,88	55,12	11,48	599	46,91	53,09
Opava	11 181	43,52	56,48	10,57	899	41,38	58,62
Ostrava	27 330	47,31	52,69	6,38	2 649	46,89	53,11
Moravskoslezský kraj	93 669	45,19	54,81	9,28	7 628	47,65	52,35
Česká republika	739 305	46,14	53,86	16,30	56 545	47,66	52,34

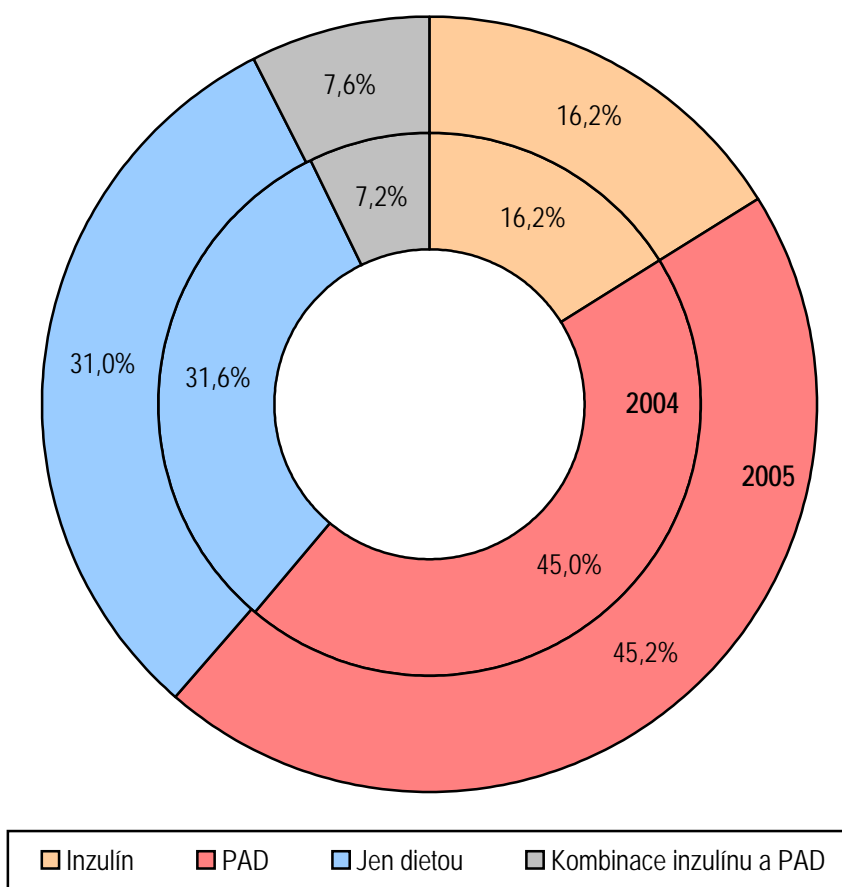
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací
				proliferativní	slepota		
Bruntál	700	397	438	147	20	1 192	71
Frydek-Místek	1 376	254	1 739	340	75	668	122
Karviná	2 251	595	3 663	541	84	2 502	219
Nový Jičín	574	105	2 573	124	31	635	57
Opava	473	197	1 272	265	30	221	90
Ostrava	2 807	669	2 949	653	120	1 286	152
Moravskoslezský kraj	8 181	2 217	12 634	2 070	360	6 504	711
Česká republika	66 534	20 864	85 297	19 055	2 447	40 403	7 859

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Bruntál	2 776	280,52	3 527	356,41	1 500	151,58	623	62,96
Frydek-Místek	3 859	169,80	7 440	327,37	1 783	78,46	483	21,25
Karviná	6 807	247,58	10 019	364,40	4 945	179,86	1 917	69,72
Nový Jičín	3 816	239,60	3 475	218,19	1 002	62,91	1 186	74,47
Opava	4 470	247,98	5 475	303,73	1 116	61,91	120	6,66
Ostrava	7 270	234,46	12 401	399,93	4 852	156,48	2 807	90,53
Moravskoslezský kraj	28 998	231,84	42 337	338,49	15 198	121,51	7 136	57,05
Česká republika	244 703	238,71	326 584	318,58	116 028	113,19	51 990	50,72

Léčení diabetici v roce 2004 a 2005

**Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel
v letech 1996 - 2005**

